УКРАЇНСЬКИЙ КАТОЛИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Гуманітарний факультет
Кафедра філології

МІЖМОВНА ОМОНІМІЯ У ВИКЛАДАННІ УКРАЇНСЬКОЇ ТА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВ ЯК ІНОЗЕМНИХ

Студентки IV курсу
групи ГФІ 18/Б
Спеціальності «Філологія»
Зелінської Соломії

Науковий керівник:
кандидат філол. наук, доц.
Бородін Ксенія

Львів 2022

ЗМІСТ

ВСТУП……..3

РОЗДІЛ І. МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ…….7

1.1 Поняття «методу» та «методики» у педагогіці……7

1.2 Основні методики викладання іноземних мов……8

1.3 Поняття педагогічної теорії…….13

1.4 Біхевіоризм. Теорія оперантного обумовлення Ф. Скіннера….....13

1.5 Когнітивізм. Таксономія Б. Блума……..14

1.6 Конструктивізм. Гуманістична теорія К. Роджерса……15

РОЗДІЛ ІІ. ДОВІДНИК МІЖМОВНИХ ОМОНІМІВ У ВИКЛАДАННІ УКРАЇНСЬКОЇ ТА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВ ЯК ІНОЗЕМНИХ…….....18

2.1. Основи конструювання підручника для вивчення іноземних мов за В. Редьком…….....18

2.2. Оксфордська модель створення навчальних матеріалів……...20

2.3. Оксфордська модель у створенні підручника Get200!.....…..21

2.4. Огляд посібника міжмовних омонімів……...22

2.5 Апробація посібника міжмовних омонімів із студентами…….....27

ВИСНОВКИ……...32

ЛІТЕРАТУРА …….....34

ДОДАТКИ……..36

ВСТУП

В умовах глобалізації та прискорення науково-технічного прогресу в середині XX століття, процес вивчення іноземних мов і переклад художньої та наукової літератури вийшли на новий рівень. Методи викладання іноземних мов мінялися та вдосконалювалися дуже багато разів, знаходячи все нові і нові підходи, які стоять пліч-о-пліч з часом та суспільними вимогами.

За останнє десятиліття методи викладання іноземних мов змінюються знову, що пов'язано з гуманізацією та гуманітаризацією системи освіти. Мову все частіше розглядають не лише як основний спосіб спілкування та передання інформації, а й як спосіб пізнання цінностей інших народів і культур світу.

Європейська інтеграція та зростання інтересу до міжнародного співробітництва створили нові виклики для системи освіти в Україні, що диктує необхідність пошуку нових шляхів ефективної боротьби з викликами сьогодення. У сфері вищої професійної освіти основний акцент роблять на особистості майбутніх фахівців, які вміють мислити, аналізувати та застосовувати вивчене на практиці.

На жаль, система викладання української мови як іноземної в Україні та за кордоном до сих пір далека від досконалості та потребує ще багато досліджень та напрацювань, в тому числі створення навчальних та розважальних матеріалів для іноземців українською мовою. Значно ускладнити цей процес для дослідників може той факт, що щодо української мови досі не існує єдиного офіційного документа, який би фіксував поділ лексики на рівні володіння (A1-C1).

Саме тому у межах цієї роботи я користувалася кількома ресурсами для визначення приналежності українських слів до їхнього рівня – Загальноосвітнім стандартом української мови як іноземної (далі – СУМІ), затвердженим за наказом Міністерства освіти і науки України від 24.06.2014 р. № 750 «Про надання навчальній літературі Міністерства освіти і науки України». Як засвідчує сам документ, СУМІ базовано відповідно до «обов'язкових вимог щодо мети й змісту

навчання української мови як іноземної на рівнях, визначених CEFR (*Common European Framework of Reference*) і рекомендованих резолюцією Ради ЄС (листопад 2001 р.) для створення національних систем оцінки мовної компетенції».[1] Ці ресурси не можна назвати досконалими, оскільки СУМ не має переліку саме лексики за рівнями, а містить лише приклади, а CEFR використовується для поділу англійських слів за рівнями. Однак це єдині офіційні ресурси, на які можна опиратися на даний час.

У цій дослідницькій роботі буде проаналізовано методи викладання української та англійської мов як іноземних, а саме особливості викладання теми міжмовної омонімії. Практична цінність роботи полягає у створеному "Довіднику міжмовних омонімів", що містить різноманітні вправи та завдання для відпрацювання правильного використання омонімів на практиці.

Актуальність дослідження: Омонімія між українською та англійською мовами – одне з тих явищ, яке зустрічається усім, хто на тому чи іншому рівні володіє однією з цих мов або намагається її вивчити. Міжмовні омоніми (т. зв. «фальшиві друзі перекладача» або *false friends*) деколи важко навіть розпізнати через несправність перекладача та малу кількість інформації про них, не кажучи вже про те, що їх потрібно вивчити задля грамотного спілкування іноземною мовою.

На жаль, ресурсів для вивчення та практикування українсько-англійських міжмовних омонімів в українському просторі майже немає. Саме тому, взявши за основу словник омонімів, ми створили посібник з практичними вправами для іноземців, які вивчають українську мову, а також для українців, які вчать англійську та бажають опанувати цю тему легко, швидко та якісно. Довідник дозволить зрозуміти різницю між словами та уникати помилок слововживання.

[1]Міністерство освіти і науки України. *Загальноосвітній стандарт української мови як іноземної* [Електронний ресурс]. − Режим доступу: https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwi0ld_l4Jb4AhXV_7sIHSDJALgQFnoECAkQAQ&url=https%3A%2F%2Fmon.gov.ua%2Fstorage%2Fapp%2Fmedia%2Fdonbas-krym%2Fukrainska-mova-yak-inozemna1.docx&usg=AOvVaw0PnVSBDL0af5B3Z7_RUGjd

Джерельна база: Для теоретичного розділу цієї курсової роботи найважливішими працями була книга американського психолога Роберта Мейґера «Підготовка навчальних цілей» (*Preparing instructional objectives,* 1962), навчальний посібник з педагогіки українського дослідника Василя Ягупова та стаття Світлани Певної «Основні підходи до викладання англійської мови».

Практичний розділ цієї роботи був створений на базі «Українсько-англійського словника міжмовних омонімів», в основу якого лягли матеріали одинадцятитомнного «Словника української мови» та Кембріджського словника (*Cambridge Advanced Learner`s Dictionary*).

Мета і завдання роботи: дослідити методики викладання української та англійської мов як іноземних, створити практичний посібник міжмнових омонімів на базі створеного мною українсько-англійського словника міжмовних омонімів, задля легкого та ефективного вивчення цих мов як для українців, так і для іноземців.

Методи дослідження: для докладного ознайомлення з проблемою та інтерпретації її у синхронному зрізі (інвентаризація всіх омонімів, класифікація за рівнями тощо) було використано описовий метод дослідження, для обрахунку та аналізу даних – статистичний метод, зіставний - для порівняння явища в двох мовах (вияв спільних і специфічних рис на різних рівнях мови, зокрема лексичному, компонентному складі порівнюваних мов, що має велике значення для перекладознавства), функціональний - для вияскравлення функцій кожної пари омонімів у різних мовах.

Об’єкт дослідження: методи викладання міжмовної омонімії в українській та англійській мовах як іноземних.

Предмет дослідження: міжмовна омонімія в українській та англійській мовах.

Практична цінність роботи: у процесі створення «Довідника міжмовних омонімів» зібрано та погруповано за рівнями лексику для кожної мови, розроблено

вправи та завдання для кращого розуміння та використання омонімів на практиці. Довідник апробовано з іноземцями та українцями, завдяки чому отримано відгуки, які послугували для покращення якості довідника, його вдосконалення та доповнення.

РОЗДІЛ І

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

1.1 Поняття «методу» та «методики» у педагогіці.

Теорія викладання іноземних мов завжди приковувала увагу багатьох дослідників по всьому світу, зокрема свої праці на цю тему писали американський психолог та лінгвіст Джон Керрол, професор Джеймс Гендріксон, відомий у всьому світі психолог, професор та лінгвіст Беррес Скіннер, багато праць на цю тему писав Франціс Мангубай та інші.

За дослідження теорії викладання іноземних мов в українському науковому просторі також бралися чимало дослідників, зокрема О. Туркевич, І. Савчак, С.Певна, В. Ягупов та інші. Всі ці науковці визначення понять «методу» та «методики», адже одним із шляхів вирішення складних проблем педагогіки є методичне обґрунтування її дослідження, оскільки від якості, мотивації та надійності рекомендацій значною мірою залежить організація та остаточний результат навчального процесу. Розгляньмо як приклад поняття «методу» та «методики», які подав у своїй праці «Педагогіка. Навчальний посібник» В. Ягупов, і яким, зрештою, погоджуються інші дослідники.

Термін «метод» (з грец. «μέθοδος» − шлях дослідження, теорія, навчання) — це засіб досягнення якоїсь мети, розв'язання певної проблеми; сукупність прийомів чи операцій для практичного чи теоретичного засвоєння (пізнання) дійсності. У педагогіці термін «метод» означає систему фундаментальних підходів і засобів дослідження, які відповідають тематиці та цілям цієї науки. В англомовній лінгводидактичній термінології, терміни «підхід» (approach) та «метод» (method) мають дуже близьке або в більшості однакове значення.[2]

[2] Озерний Д. *Багато методів навчання іноземних мов – комбінуйте їх, 2018.* [Електронний ресурс]. − Режим доступу: https://nus.org.ua/view/bagato-metodiv-navchannya-inozemnyh-mov-kombinujte-yih/ .

Таким чином, під терміном «методика» слід розуміти систему певних принципів, видів та засобів використання методів, що забезпечують глибше розуміння різноманітних проблем навчання та їх вирішення.

Методика розробляє алгоритми конкретної дослідницької діяльності за конкретних умов, з використанням конкретних об'єктів навчання. Вона описує комплекс методів, прийомів, засобів, що використовуються для вивчення різних освітніх явищ.[3]

1.2 Основні методи викладання іноземних мов.

Загалом існує доволі багато методів навчання, які можна комбінувати один з одним, адже вони не взаємовиключні. У своїй статті «Багато методів навчання іноземних мов – комбінуйте їх»! член Українського відділення Міжнародної асоціації викладачів англійської мови як іноземної Данііл Озерний перелічує різноманітні методи викладання: лексичний метод, метод функцій, комунікативно-орієнтовані методи, граматико-перекладний підхід, метод «Представлення-практики-продукування» та інші.[4]

У своїй статті *«Основні підходи до викладання англійської мови»* кандидатка педагогічних наук Світлана Певна, посилаючись на наукові матеріали Ради Європи, виводить три основні методики навчання – *комунікативну, інтенсивну та лінгвокультурологічну* – які є основою комунікативно-орієнтованого методу. Комунікативно-орієнтований метод у викладанні іноземних мов є одним з найбільш пріоритетних, який відповідає вимогам сучасності і може розглядатися як засіб досягнення кінцевої мети, що полягає у «навчанні мов як засобу спілкування та приєднання до культури країн носіїв та їхньої психології».[5] Розглянемо кожну методику зокрема.

---

[3] Ягупов В. *Педагогіка: Навчальний посібник*. Київ: Либідь, 2002, с. 60.

[4] Озерний Д. *Багато методів навчання іноземних мов – комбінуйте їх, 2018.* [Електронний ресурс]. − Режим доступу: https://nus.org.ua/view/bagato-metodiv-navchannya-inozemnyh-mov-kombinujte-yih/ .

[5] Певна С. *Основні підходи до викладання англійської мови* // Освіта та педагогічна наука № 2 (157), 2013, с. 37. [Електронний ресурс]. − Режим доступу: http://pedagogicaljournal.luguniv.edu.ua/archive/2013/N2/articles/6/Pevna_ua.pdf .

Комунікативна методика (або – комунікативно-адаптивна методика – *The Communicative-adaptive Approach*) ставить собі за мету навчити студентів думати та вільно говорити мовою, яку вони вивчають. Оксфордський та Кембриджський підходи до викладання англійської, які набули в Україні особливої популярності за останні роки об'єднує те, що вони базуються на комунікативній методиці, даючи змогу студентам не лише вивчати граматичну та лексичну складову мови, а й занурюючи їх у менталітет, традиції та культуру Великої Британії. Комунікативний підхід передбачає розвиток усіх мовних навичок аж до розуміння та усвідомлення принципів того, як мова працює. У такому підході немає вправ для механічного відтворення вивченого, їм на заміну приходить ґейміфікація (*gamification*)[6], робота з партнерами, візуалізація, пошук та аналіз помилок, здатність мислити логічно та аналітично. Для пояснення нового матеріалу викладачі використовують прийоми занурення в «живе» середовище: відео- та аудіоматеріали, переклад та аналіз пісень, прочитання адаптованої художньої літератури, розігрування повсякденних ситуацій і діалогів, комп'ютерні та настільні ігри, групові завдання і т. ін. У цьому підході поширений формат дискусійних дебатів, коли студенти висловлюють свої занепокоєння щодо будь-якої проблеми чи ситуації.

Правильно організований формат комунікації позитивно впливає на засвоєння знань і має сильний виховний вплив: у межах групового навчання колектив впливає на формування особистості студента у процесі спілкування. Обмін думками та досвідом, досягнення нових результатів та обговорення не лише підвищують мотивацію та задоволення від навчання, а й дозволяє студентам відчувати та помічати власний успіх та прогрес.

Однак, незважаючи на суттєві переваги даної методики, вона має також і помітні недоліки: серед них, наприклад, мало уваги приділяється граматичному аспекту, який дуже важливий на будь-якому рівні вивчення мови. Граматичні

[6] Skinner B. F. *The Behavior of Organisms: An Experimental Analysis*, New York: Appleton-Century-Crofts, 1938, p. 57.

категорії вивчають лише в контексті певної комунікативної моделі, а це означає, що студент не отримує повної картини, всіх ситуацій використання тієї чи іншої граматичної структури (наприклад, певного відмінка іменника). Іноді одна комунікативні модель вимагає знання кількох граматичних тем водночас. Тоді викладачеві доводиться спрощувати або подавати лише частково граматичне правило, що спричиняє "білі плями" в знаннях студента. Студенти часто також не можуть говорити на інші, навіть найпростіші теми, яких вони не вчили.

Інтенсивна методика полягає у тому, щоб передати студентам якнайбільше інформації за умови, що час залишається незмінним, а вимоги до якості знань не знижуються. У зв'язку з прискоренням науково-технологічного прогресу за останні десять років, люди почали більше працювати, переживати більше стресу та мати менше часу. Відповідно, такий темп життя потребує нового підходу до навчання – швидшого, але не менш якісного. Інтенсивна методика дозволяє зробити це шляхом підвищення темпів навчання та більшої «насиченості» навчального процесу. Такого результату досягають завдяки удосконаленню плану навчального курсу, ретельного відбору матеріалів та дотримання певних принципів у роботі. Світлана Певна говорить про десять таких принципів[7], я коротко розгляну, на мою думку, найважливіші з них.

1) *Принцип концентрації в організації навчальних матеріалів та навчального процесу*: цей принцип передбачає раціональний відбір навчальних ресурсів з особливим підбором основних та додаткових матеріалів, а також оптимальний розподіл часу, викладаючи усю найважливішу інформацію на першій половині уроку, коли активність студентів найвища.

2) *Принцип поліфункціональності* відображає основу специфіки практики інтенсивного методу навчання. Найпродуктивнішим підходом у вивченні іноземної мови є повторювання одного і того ж мовного матеріалу у різних варіантах та

[7] Певна С. *Основні підходи до викладання англійської мови* // Освіта та педагогічна наука № 2 (157), 2013, с. 40. [Електронний ресурс]. − Режим доступу: http://pedagogicaljournal.luguniv.edu.ua/archive/2013/N2/articles/6/Pevna_ua.pdf .

ситуаціях. Це можливо завдяки універсальним вправам, які, по-перше, поєднані між собою та працюють на відпрацювання певної мовної конструкції, а по-друге, тренують одразу кілька навичок водночас. Наприклад, за допомогою вправ з піснями студент може тренувати одразу три навички: слухання, лексичний запас та граматику.

3) *Принцип проблемності у навчанні.* Оскільки одним із завдань сучасної освіти є формування вмінь студентів адаптуватися до нового, бути гнучкими, вирішувати проблеми, то принцип проблемності навчання просто необхідний у сучасній методиці викладання іноземної мови. Суть проблемного навчання полягає в тому, що викладачі не доносять до студентів готові знання, а ставлять перед ними проблемні завдання і спонукають їх до пошуку шляхів і засобів вирішення проблем.

4) *Принцип варіативності та новизни* полягає у різноманітному використанні форм та засобів навчання з використанням аудіовізуальних, технологічних та інформаційних методів. Навчальні матеріали повинні не лише відповідати найсучаснішим вимогам, а й періодично змінюватися, адже мозок людини має здатність зменшувати концентрацію у межах діяльності \ завдання, до якого він уже звик.

Таким чином, інтенсивна методика може стати дуже ефективною, особливо, якщо мову потрібно вивчити якісно за короткий період часу. Однак також варто взяти до уваги здібності та побажання студента, адже не всім комфортно опрацьовувати велику кількість інформації у швидкому темпі.

Виникнення **лінгвокультурологічної методики** пов’язане з уявленням про мову як про культурний феномен. У ХХ столітті дуже важливим стає розуміння мови як продукту культури, і відповідно, вивчення її з точки зору вагомої культурної одиниці.

Кандидатка педагогічних наук та викладачка Прикарпатського національного університету І. Савчак зазначає, що вивчення іноземної мови на основі лінгвокультурологічного підходу реалізується через: 1) дослідницькі

методи, які організовують пошукову творчу діяльність шляхом постановки нових питань; 2) методи контент-аналізу, які опосередковано вивчають особливості текстів та інших засобів масової інформації; 3) оволодіння всіма аспектами мови (лексикою, граматикою, фонетикою) крізь призму культури; 4) методи навчання, спрямовані на розвиток поведінкових культурних навичок.[8]

До основних принципів лінгвокультурологічного підходу відносять: 1) оволодіння всіма сторонами іноземної мови через призму культурного контексту; 2) автентичність, яка досягається шляхом вивчення реальних текстів, літератури, аудіо та відеоматеріалів; 3) комплексність, тобто всі аспекти мови (говоріння, аудіювання, читання та письмо) пов'язані між собою; 4) принцип новизни; 5) принципи традиційності, який передбачає вивчення звичаїв, норм поведінки та етикету в країну, мову якої студенти вивчають.[9]

Такий підхід має очевидні переваги, серед яких розширення культурного світосприйняття студентів, близьке ознайомлення з традиціями та життям країни, мову якої вони вивчають. Однак є й певні, хоча незначні, на мою думку, недоліки. Наприклад, ця методика добре працює на середньому і високому рівнях володіння мовою, натомість її важко застосовувати на елементарному і базовому рівнях. Для початківців важко добирати актуальні автентичні тексти. Також задля того, аби подавати матеріал у лінгвокультуролонічному контексті, викладач повинен мати дуже добру культурологічну базу, а ретельна підготовка матеріалу за таким підходом займає багато часу.

Отже *комунікативна, інтенсивна та лінгвокультурологічна методики* мають свої переваги та недоліки, тому для досягнення навчальних цілей не варто зупинятися на виборі якоїсь однієї з них. На мою думку, важливо гармонійно поєднати застосування кожної, залежно від випадку та суб’єктивних побажань

[8] Савчак І. *Лінгвокультурологічний підхід до навчання іноземної мови фахівців з міжнародних відносин*. // *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: педагогіка*, 2016, с. 112. [Електронний ресурс]. − Режим доступу: http://nzp.tnpu.edu.ua/article/view/93923

[9] Там само.

студентів. Кожна із згаданих вище методик потребує вдосконалення та доповнення, що створює перспективи для наступних досліджень у педагогіці.

1.3 Поняття педагогічної теорії

У своїй попередній дослідницькій роботі я вже згадувала про поняття педагогічної теорії як системи форм, методів, способів та прийомів, що використовуються у процесі навчання задля досягнення конкретної цілі – засвоєння матеріалу та опанування потрібних навичок. Будь-яка методика викладання іноземної мови базується на понятті педагогічної теорії. Існує доволі багато педагогічних теорій, однак я візьму до уваги ті, що найбільш відомі в освітніх колах. Зважаючи на те, що процес вивчення мови дуже тісно пов'язаний із психологією людини, деякі теорії охоплюють комунікативний підхід, загальну емоційну та фізичну реакцію організму, прямий метод, вивчення мови на основі завдань, аудіомовний підхід та ін..

1.4 Біхевіоризм. Теорія оперантного обумовлення Ф. Скіннера

Фредерік Скіннер – американський психолог, що працював у напрямку бехівіоризму (behaviorism) та насамперед відомий своєю теорією оперантного навчання.

Біхевіоризм, як напрям психології, бере за предмет вивчення поведінку людини та базується на твердженні, що вона (поведінка) визначається не внутрішніми психічними процесами, а механічним впливом зовнішнього середовища за принципом «стимул-реакція», де стимул – це подразнення зовнішнього світу, що викликають у людини ті чи інші реакції.[10]

Саме це твердження Скіннер бере за основу у своїй теорії оперантного навчання, добавивши до нього ще третій компонент: стимул-реакція-підкріплення\покарання.[11] Суть теорії полягає у тому, що для того, щоб викликати

[10] Watson J. B. *Psychology as a Behaviorist Views It*, p. 4-5 [Online resource]: https://pure.mpg.de/rest/items/item_2404108/component/file_2404107/content .

[11] Skinner B. F. *The Behavior of Organisms: An Experimental Analysis*, New York: Appleton-Century-Crofts, 1938, p. 57.

у людини конкретну реакцію, їй потрібно спочатку надати певний стимул, а потім закріпити цю реакцію.

Наприклад, розглянемо ситуацію, що ви, як викладач, даєте студентові стимул вивчити певний обсяг інформації – нехай цим стимулом буде щось, що цей учень давно хотів, наприклад, його омріяна книга, яку він ніде не міг знайти. Ви повідомляєте йому про те, що він може її отримати, доклавши певну кількість зусиль щодо навчання, тим самим викликаючи у нього позитивну реакцію та мотивацію працювати. Також ви встановлюєте певний відрізок часу – наприклад, один місяць. Після успішного виконування студентом свого завдання протягом місяця, ви даєте йому винагороду – омріяну книгу і, можливо, навіть щось з його улюблених солодощів, тим самим остаточно закріпивши його позитивну реакцію.

До цієї теорії можна підходити й з іншого, більш негативного боку, замінивши підкріплення на покарання. В цьому випадку, ваші дії вже будуть спрямовані не на збільшення якоїсь поведінки у студента та бажання її повторити, а навпаки – на бажання студента уникнути покарання. Цей метод активно використовується за принципом «якщо ти не …, то …»: якщо ти не вивчиш слів, то отримаєш погану оцінку; якщо ти не прочитаєш оповідання на наступне заняття, то змушений будеш писати додатковий есей; якщо ти не складеш тест на мінімальний бал, то не отримаєш сертифікат про проходження курсу і т.д..

Часто (особливо це стосується дітей) викладачі на основі теорії біхевіоризму використовують гру у навчанні – т. зв. ґейміфікацію (gamification) – як одне з втілень теорії Скіннера, адже результат гри працює з обох боків одночасно: учень вчить щось, бо хоче виграти (підкріплення), і водночас не хоче програти (покарання). Саме ґейміфікацію закладено в основу «Посібника міжмовних омонімів» як основний метод навчання, оскільки більшість вправ мають формат гри, забавки, яка сподобається і дорослим, і дітям.

1.5 Когнітивізм. Таксономія Б. Блума

Когнітивізм бере свій початок з пізньої моделі біхевіоризму та базується на твердженні про те, що «знання студентів активно конструюються й співвідносяться з певними когнітивними структурами»[12]. Тобто кожен учень інтерпретує отриману інформацію з позиції своїх раніше отриманих знань, досвіду, когнітивного розвитку та ін.. Завданням викладача є, беручи до уваги вище описані пункти, підібрати (створити) такий підхід до навчання, який студент зможе асимілювати зі своїм досвідом та безпроблемно помістити у свою картину світу.

На відмінну від біхевіоризму, когнітивний підхід передбачає не зовнішню (спровоковану середовищем), а внутрішню мотивацію. До того ж, студент має глибоко усвідомлювати свою потребу у вивченні нового, зовнішніх заохочень та покарань буде недостатньо без внутрішнього бажання.

Когнітивний підхід також передбачає конкретну мету навчання – отримання знань для досягнення якоїсь конкретної цілі. Аби переконатися, що учень володіє знаннями на тому чи іншому рівні, використовується таксономія Б. Блума, яку раніше використовували в її початковому вигляді, а зараз адаптували у падагогічне колесо Алана Керрінгтона.[13]

1.6 Конструктивізм. Гуманістична теорія К. Роджерса

Конструктивізм у сфері освіти бере за основу твердження про те, учні мають будувати (конструювати) знання, а не просто пасивно приймати та запам’ятовувати інформацію, що подає їм викладач. Вони безпосередньо аналізують матеріал та будують власні міркування щодо нього, базуючись на вже попередньо здобутому досвіді.

З цим пов’язані процеси асиміляції та акомодації. Асиміляція стосується прийняття нової інформації та вписування її у вже наявну схему людського

[12] Шандрук С. *Будуємо нову Україну // Концептуальні основи професійної підготовки вчителів у США, с. 5* [Електронний ресурс]. − Режим доступу: https://core.ac.uk/download/pdf/149243455.pdf
[13] Мочалова Н. *Падагогічне колесо Алана Керрінгтона – як викладачам деталізувати освітні цілі та підібрати ефективні технології навчання* [Електронний ресурс]. − Режим доступу: http://gohigher.org/poster .

сприйняття. Тоді як акомодація має на меті використання нещодавно отриманої інформації для перегляду та переробки цієї схеми.[14]

Наприклад, я вважаю, припустімо, що когнітивний метод навчання – найкращий для мене (це моя схема, сформована з досвідом), тому починаю шукати вчителя, який працює з таким методом. Я зустрічаю такого викладача, він професіонал, завжди ввічливий і привітний до мене, я можу асимілювати його у свою схему, тим самим ще більше закріпивши її. Можливо, однак, я зустрічаю іншого вчителя, підхід якого мені також подобається, хоч і на когнітивізмі не базується. Внаслідок цього, я можу вирішити змінити свою схему для розміщення цього викладача в ній, вирішивши, що для успішного навчання мені підійде не лише когнітивний підхід. Далі, це може змусити мене переглянути свою початкову схему: чи варто вибирати викладача за методом, з яким він працює? Можливо, певні інші характеристики важливіші?

Конструктивізм кидає виклик традиційному навчанню, де вчитель – експерт, джерело інформації, а учні – переймачі, які мають її засвоїти та відтворити. Вперше про конструктивістську теорію загалом та її застосунок у сфері освіти заговорив основоположник клієнт-центрованої терапії американський психолог Карл Роджерс. На це було дві причини, перша: подібно до клієнт-центрованої терапії, теорія конструктивізму фокусується на споживачеві – учневі. Більше того, знання створюються в результаті власної діяльності студента – викладач лише партнер, який допомагає у разі потреби. І друга: Карл Роджерс водночас засновник гуманістичної психології, яка орієнтована на вивченні смислових структур людини. Відтак її головними предметами є вищі цінності, міжособистісні стосунки, творчість, свобода вибору, відповідальність та ін., що, власне, й лягло в основу конструктивістської теорії і

[14] Kroll L. *Practicing what we preach: Constructivism in a teacher education program // Action In Teacher Education,* 1996, pp. 63–72.

є, за словами самого психолога, основоположними для сприятливого середовища роботи як між клієнтом і терапевтом, так і між викладачем та учнем[15].

Зараз конструктивізм розглядається як більш природний, обґрунтований і продуктивний підхід до навчання для учнів, викладачів та студентів, які опановують програми педагогічної підготовки[16].

[15] Rogers C. *Client-centered Therapy: Its Current Practice Implications and Theory*, p. 38 [Online resource]: https://pdfweek.com/downloads/client%20centered%20therapy%20its%20current%20practice%20implications%20and%20theory%20carl%20r%20rogers%20pdf .

[16] Cannella G. S. *Individual constructivist teacher education: Teachers as empowered learners // Teacher Education Quarterly*, 1994, pp. 27–38.

РОЗДІЛ ІІ

ДОВІДНИК МІЖМОВНИХ ОМОНІМІВ У ВИКЛАДАННІ УКРАЇНСЬКОЇ ТА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВ ЯК ІНОЗЕМНИХ

2.1 Основи конструювання підручника для вивчення іноземних мов за В. Редьком.

Теорія підручникотворення в українській сфері освіти не має багатої історії, можна згадати небагатьох дослідників, які писали про створення підручників з точки зору методики, педагогіки та психології. Зокрема серед них монографія В. Редька, наукові праці Р. Гришкової, Ю. Березюк та деяких інших.

Методист та дослідник Інституту педагогіки НАПН України В. Редько у своїй монографії «Конструювання змісту шкільних підручників з іноземних мов: теорія і практика» вказує на недостатній рівень розвитку у сфері створення підручників для викладання іноземних мов, про це свідчать і результати експертного оцінювання шкільних підручників, поданих на конкурс Міністерства освіти і науки (МОН) України. Виявляється, значна частина створених підручників порушує наукові принципи і не відповідає вимогам чинного навчального плану, а навчальна діяльність, яка за кількістю та технологією використання не відповідає здібностям та віковим особливостям студентів тої чи іншої вікової категорії.[17]

Редько також наголошує на важливості створення нових підручників для вивчення іноземних мов: «Усе зазначене вище зумовлює необхідність різнобічного дослідження актуальності проблеми, зокрема наукового обґрунтування, теоретичного розроблення та практичного впровадження нових концептуальних підходів до створення змісту і структури шкільних підручників з іноземних мов».[18]

Теорія підручникотворення — галузь, розроблена для створення підручників у результаті прориву таких фундаментальних наук, як педагогіка,

[17] Редько В. *Конструювання змісту шкільних підручників з іноземних мов: теорія і практика.* – Київ: Педагогічна думка, 2017, с. 6.
[18] Там само.

психологія та методика. Вона досліджує питання, пов'язані з процедурами виготовлення підручника, його змістом, структурою і функцією в навчальному процесі, а також аналізом та оцінкою його ефективності.

Кожен підручник, довідник чи будь-які інші самостійні наукові матеріали можна розглядати як складну дидактичну реальність, яка, з одного боку, відображає загальне явище, характерне для такої навчальної літератури з будь-якої дисципліни, а з іншого боку – пов'язане з конкретною галуззю знань. Виховні та освітні методи або системи мають відповідати індивідуально-психологічним і віковим особливостям студентів, а також типу навчального середовища (школа, університет, навчальні курси тощо), для якого вона була розроблена. Всі ці фактори в основному впливають на зміст та основу підручників.

Говорячи про конструювання навчальних матеріалів, В. Редько звертає увагу, що кожен підручник іноземної мови має свою зовнішню та внутрішню структуру. Зовнішня складається з вступу, тематичної частини, підрозділів, граматичного посібника та двомовного словника використаної лексики. У внутрішню структуру входять вправи та завдання, які студенти повинні виконати для отримання досвіду іншомовного спілкування на конкретні теми, а також нетекстові довідкові матеріали: малюнки, фотографії, схеми, таблиці тощо. Ці методи вивчення мови та мовлення виділені й особливим чином організовані в рамках підрозділу. Часто внутрішня структура визначається педагогічно-методичними концепціями автора або кількох авторів, в основі яких лежить запропонована ними модель навчання іноземної мови.[19]

Викладання мови як засобу міжкультурної комунікації також обов'язково враховує психологічні особливості та здібності студентів певного віку, їхній досвід навчання, окреслює навчальні завдання для певного рівня чи етапу навчальної програми.

[19] Редько В. *Конструювання змісту шкільних підручників з іноземних мов: теорія і практика.* – Київ: Педагогічна думка, 2017, с. 367.

Зважаючи на це, існує кілька загальноприйнятих виховних критеріїв, які сучасний підручник повинен виконувати:

1) світоглядний – підручник розвиває впевненість у пізнанні об'єктивності та взаємозалежності явищ, розвиває світобачення студентів та навчає толерантності до культурних особливостей інших країн.

2) синтезуючий – підручний забезпечує цілісність світогляду студента та його творчої особистості;

3) оціночно-орієнтований — посилює гуманізацію освіти, організацію процесу самоосвіти та саморозвитку студентів.

Це означає, що сучасні підручники мають забезпечувати студентів не лише загальною освітою, яка дає знання про методологічні принципи та вміння свідомо застосовувати ці знання, а також містити виховну та розвивальну функцію, стимулюючи студентів розвивати світогляд, покращувати контроль та самоконтроль, самооцінку, пізнавальні потреби, позитивну мотивацію, творчі якості та інше.

2.2 Оксфордська модель створення навчальних матеріалів.

Дуже часто внутрішня структура підручника створюється на основі педагогічно-методичних концепцій автора або групи авторів. Ці концепції утворюють певну методику викладання іноземної мови, і якщо ця модель виявляється ефективною та успішною, то за нею створюють цілу серію підручників, довідників чи інших навчальних матеріалів. Таким чином були створені відомі підручники видавництв Oxford University Press, Cambridge University Press, Macmillan Education, Pearson Education та інші.

Oxford University Press (OUP) — одне з провідних університетських видавництв світу із найбільшою кількістю виданих книг за рік.[20] Оксфордська

[20]Oxford University Press. *Academic Publishing at Oxford University Press.* [Online resource]: https://global.oup.com/academic/aboutus/?lang=en&cc=ua .

академічна видавнича програма публікує роботи вчених, викладачів та дослідників, акцентуючи увагу на важливості наукових досліджень у різних галузях, починаючи від історії та природничих наук та закінчуючи економікою. Публікації OUP перекладено більш ніж 40 мовами світу. Прагнучи підтримувати та розширювати наукові дослідження, Оксфорд публікує понад 60 журналів із повністю відкритим доступом, а пропонує опцію публікації у відкритому доступі майже у всіх журналах. Найвідомішими підручниками OUF з вивчення англійської мови є Solutions, English File, Headway, Family and friends, Oxford exam trainer та інші.

Автори підручників OUP зазвичай дотримуються однієї фіксованої та перевіреної часом схеми укладання: книга поділена на різні лексичні теми, у межах яких розгортається одна або кілька граматичних тем, великий розділ (unit) розділений на підрозділи за одним з двох критеріїв – за складністю або за навичками володіння (reading, listening, writing and speaking), рідше трапляються обидва водночас. В кінці книги зазвичай можна знайти додатки (appendix): список поданої для вивчення лексики та граматичну довідку; між розділами зазвичай є одна сторінка вправ задля закріплення усього матеріалу, поданого у розділі (skills trainer). Кембріджський професор Д. Рідел, чия книга «Teach EFL» вже стала класикою серед теоретичних матеріалів щодо викладання англійської як іноземної, вважає такий формат є одним з найкращих форматів для вивчення іноземної мови, адже він побудований за принципом К. Роджерса «ознайомлення – вивчення – закріплення»[21].[22]

2.3. Оксфордська модель у створенні підручника Get200! Macmillan Ukraine.

Видавництво Macmillan Education працює в Україні вже багато років, даючи українцям доступ до шкільних та університетських навчальних ресурсів, словників, методичних матеріалів для викладачів, підготовчої літератури до міжнародних екзаменів, додаткових ресурсів у вигляді довідників та статей і багато іншого.

[21] Kroll L. *Practicing what we preach: Constructivism in a teacher education program // Action In Teacher Education,* 1996, p. 75.
[22] Riddell D. *Teach English as a Foreign Language.* Fourth Edition, London: Teaching Yourself, 2014, p. 230.

У 2016 році світ побачив підручник Get200! авторства Марти Розінської та Лінди Едвардс, який став одним з найбільш популярних підручників для підготовки до ЗНО в Україні, швидко отримавши звання бестселера.[23] Підручник структурований за зразком Oxford Exam Trainer, також має дві частини для рівнів B1 та B2, адаптований під українську систему освіти, у випадку Get200! цей поділ більше розроблено для учнів 10 та 11 класу, сам підручник містить розділ «Ukraine and the World», а пояснення деяких лексичних конструкцій подано українською мовою. Загалом, структура підручника схожа на класичну оксфордську: розділ поділений на підрозділи за навичками володіння (reading, listening, writing and speaking), а в межах підрозділу є ще один поділ за складністю для рівнів B1 та B2. Після кожного розділу подано список використаної лексики та фінальну вправу для закріплення усього опрацьованого матеріалу. В кінці книги можна знайти додатки: граматичну довідку, зразки написання есеїв та формальних \ неформальних листів, скрипти до аудіювання тощо.

Загалом, Get200! став наступним кроком створення підручників оксфордського зразка для підготовки до ЗНО після Oxford Exam Trainer, що ще більше пришвидшило процес створення підручників такого рівня в Україні. Таким чином у 2020 році з'явилася та миттєво набула популярності серія підручників ZNO leader видавництва «Лінгвіст», а за нею трохи менш відома «Go for ZNO» від «Галінбоок».

2.4. Огляд посібника міжмовних омонімів.

Базуючись на попередньо викладеній теорії щодо методик викладання іноземної мови та підручникотворення, було укладено «Посібник українсько-англійських та англійсько-українських міжмовних омонімів». Цей посібник створено задля ґрунтовного та ефективного опрацювання теми міжмовної омонімії під час вивчення української та англійської мов як іноземних, а також на курсах з перекладознавства та перекладознавчих практиках.

[23] Bestsellers для ЗНО, Галінбоок [Електронний ресурс]. − Режим доступу: https://halinbook.com/books/english/exam-preparation/bestsellers-zno/get-200.html

Посібник складається з двох частин: українсько-англійської, яка містить завдання для студентів-українців, які вивчають англійську мову, та англо-української, створеної окремо для англомовців, які вивчають українську. Посібник рекомендовано як для самостійного використання (відповіді до завдань подано в кінці), так і в межах мовних курсів.

Уся лексика, використана у даному посібнику (див. список укінці), поділена за рівнями володіння мови (A1-C2), відповідно до Загальноєвропейського документу Common European Framework of Reference (CEFR) та використовується у завданнях відповідного рівня, що забезпечує студентам легке, комфортне та послідовне вивчення омонімічних слів.

Таким чином для кожного рівня володіння створено окремий розділ із різними типами завдань, побудованих за схемою «ознайомлення – вивчення – відпрацювання», що дозволяє послідовно опанувати лексику, оскільки завдання розташовані за послідовністю від найлегшого (ознайомлення зі словами, встановлення відповідностей між словом та його перекладом, візуальні асоціації тощо) і до найважчого (виправлення помилок вживання омонімів у тексті, подання визначень значення слова, вправи на переклад та ін.).[24]

На початку кожного розділу подано список використаної лексики, а також словничок омонімічних пар, які зазвичай викликають складнощі у студентів (*див. зображ. 1*), в кінці книги знаходиться список використаної лексики для усіх рівнів із перекладом.

[24] Kroll L. *Practicing what we preach: Constructivism in a teacher education program // Action In Teacher Education,* 1996, p. 75.

VOCABULARY

БІСКВІТ	SPONGE CAKE (n.)
БУК	BEECH (n.)
МОРЕ	SEA (n.)
СОН	DREAM (n.)
СПІК	BAKED (v. past. f.)
СВІТ	WORLD (n.)
ВІК	AGE (n.)

біскві́т ≠ biscuit
бук ≠ book
море ≠ more
сон ≠ son
спік ≠ speak
світ ≠ sweet
вік ≠ week

Зображ. 1. Список лексики та довідка омонімічних пар, рівень, А1.

Кожен розділ містить по п’ять завдань різної складності та формату, що мають на меті полегшити запам’ятовування омонімічних пар та забезпечити їх правильне використання. Зазвичай формат вправ варіюється залежно від рівня володіння мовою, наприклад, завдання для англомовців рівня А2 на знаходження слів-омонімів (*див. зображ. 2*) є набагато легшим, аніж завдання рівня В2 на створення власних асоціацій (*див. зображ. 3*).

Task 1

Find the following words:

Артист віолончель віл кат квартира кіл магазин марка рецепт річ ~~стіл~~

В	Р	О	С	Ш	К	І	И	Й	В
М	Ф	И	Х	С	А	Х	М	Ш	І
А	Р	Т	И	С	Т	В	Л	Ї	О
Р	М	Я	Ч	С	М	І	Т	Ь	Л
К	Я	Ю	Л	Ї	М	Л	Л	Х	О
А	В	Б	Ю	Е	А	Ф	Ь	Ч	Н
Е	Р	А	К	І	Г	К	Р	У	Ч
Ф	Е	В	Р	І	А	К	І	Л	Е
П	Ц	Р	Д	Т	З	П	Ч	Р	Л
З	Е	Є	Д	Т	И	І	В	И	Ь
В	П	У	О	С	Н	Р	З	Я	Ї
Н	Т	Ш	Щ	О	Є	Ь	А	С	Д

Зображ. 2. Завдання для англомовців на знаходження слів-омонімів, рівень А2.

Task 5

Спробуйте створити власні асоціації з парами "фальшивих друзів».

Наприклад:

peach ≠ піч

I roast *peaches* in a *піч*

2. intelligent ≠ інтелігентний

3. novel ≠ новела

4. cottage ≠ котедж

Зображ. 3. Завдання для англомовців на створення власних асоціацій, рівень B2.

Однак посібник містить й універсальні типи завдань, які є ефективними для будь-якого рівня[25], тому вони присутні у кожному (або майже кожному) розділі. До таких завдань належать, наприклад, вправи із візуалізацією для усіх рівнів (*див. зображ. 4.)*, або вправи на подання власних визначень для рівнів B1-C1 (*див. зображ. 5.*).

Task 3

What 'false friends' can you see in the pictures?

Зображ. 4. Завдання для українців із візуалізацією на визначення омонімічних пар, рівень A2.

[25] Watson J. B. *Psychology as a Behaviorist Views It*, p. 9 [Online resource]: https://pure.mpg.de/rest/items/item_2404108/component/file_2404107/content .

Task 4

Give the definition of the following words.

Scholar *(noun)* – a specialist in a particular branch of study, especially the humanities.

Dim *(adj.)* –

Morale *(noun)* –

Pathetic *(adj.)* –

Repetition *(noun)* –

Velvet *(noun)* –

Зображ. 5. Завдання для українців на подання власних визначень до термінів, рівень С1.

Певною родзинкою даного посібника є карточки, які допомагають студентам утворити асоціації із парою слів-омонімів; ці картки мають візуальний супровід, від чого асоціація стає ще чіткішою (*див. зображ. 6. та 7.)*

Зображ. 6. візуальна карточка для англомовців, рівень А2.

Зображ. 7. візуальна карточка для українців, рівень А2.

Ці візуальні карточки є яскравим прикладом ґейміфікації – одним із втілень теорії біхевіоризму Скіннера,[26] та можуть використовуватися як окремо, так і разом із вправами на створення власних асоціацій, які подано вище. До ґейміфікації також

[26] Skinner B. F. *The Behavior of Organisms: An Experimental Analysis*, New York: Appleton-Century-Crofts, 1938, p. 57.

належать кросворди та вправи на візуалізацію. Інші завдання (переклад, знаходження помилок, заповнення пропусків, подання визначень, знаходження відповідностей і т. ін.) побудовано за принципом конструктивізму Роджерса,[27] де студентам потрібно не лише відтворити отримані знання, а й «сконструювати» їх шляхом аналізу та правильно підібраних прикладів.

Загалом «Довідник міжмовних омонімів» можна використовувати в межах різних методик, особливо універсальним він є у комунікативно-орієнтованому підході: елементи ґейміфікації чудово підходять для комунікативної методики, а короткі та швидкі завдання, на які не потрібно витрачати багато часу – для інтенсивної. Також довідник є ефективним у використанні в межах підходу, що базується на завданнях (task-based learning), суть якого полягає у тому, що мову вважають засобом спілкування через використання функцій, лексики, окремих структур чи інших мовних одиниць. Відповідно, мову вивчають через використання. Робота на занятті орієнтована на певні завдання – у процесі виконання студенти вчаться взаємодіяти.[28]

Однак також варто зауважити, що «Посібник міжмовних омонімів» не може бути основним чи самостійним джерелом для навчання української та англійської мови, його варто використовувати в межах повноцінного навчального чи розмовного курсу.

2.5 Апробація посібника міжмовних омонімів зі студентами.

Задля якісної оцінки та подальшого вдосконалення посібника, було проведено його апробацію зі студентами-українцям та англомовцями, які вивчають англійську та українську на різних рівнях. Апробація відбувалася таким чином, що студенти отримували посібник, виконували у ньому завдання відповідно до рівня володіння мовою, оглядали посібник загалом та давали свій відгук на нього у

[27] Kroll L. *Practicing what we preach: Constructivism in a teacher education program // Action In Teacher Education,* 1996, pp. 63–72.
[28] Озерний Д. *Багато методів навчання іноземних мов – комбінуйте їх, 2018.* [Електронний ресурс]. − Режим доступу: https://nus.org.ua/view/bagato-metodiv-navchannya-inozemnyh-mov-kombinujte-yih/ .

форматі Google Forms. В опитуванні взяли участь 19 студентів-українців та 10 студентів-англомовців.

Так майже половина (47,4%) студентів-українців володіють англійською мовою на середньому рівні (B1) (*див. зображ. 8*), тоді як відсоток студентів-англомовців, які володіють українською на цьому рівні, значно нижчий (лише 20%). Натомість, більшість (60%) англомовців знають українську на початковому рівні. (*див. зображ. 9*).

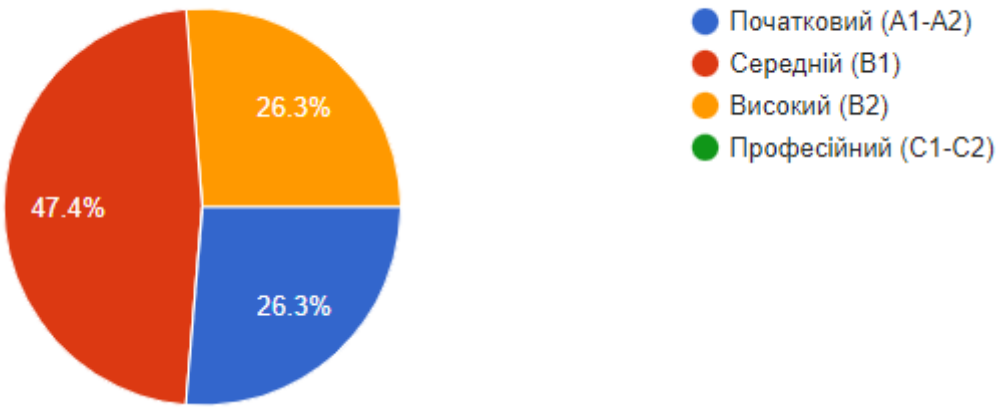

Зображ. 8. Рівень володіння англійською мовою студентів, що взяли участь в опитуванні.

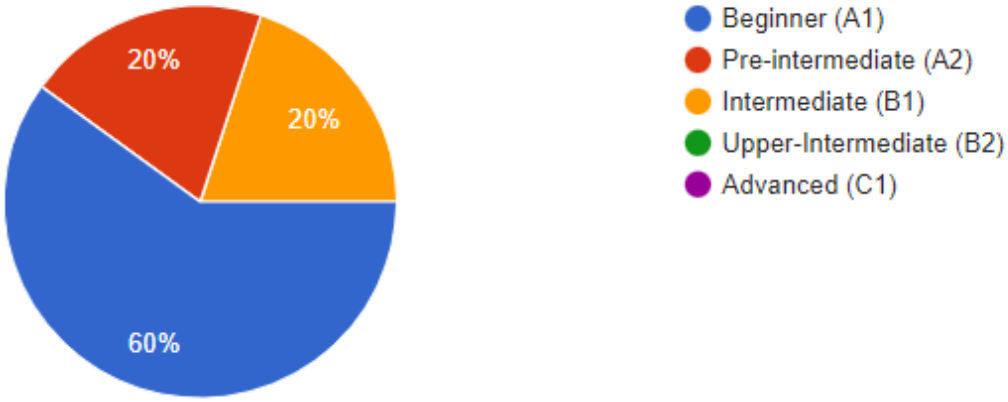

Зображ. 9. Рівень володіння українською мовою студентів, що взяли участь в опитуванні.

Сильно відрізняється також тривалість вивчення цих мов студентами. Очевидно, українці набагато довше вивчають англійську, аніж англомовці українську. Майже половина (42,1%) українців вивчають англійську більше п’яти років (див. зображ. 10), тоді як англомовці (80%) почали вивчати українську не так давно, менше року тому (див. зображ. 11). Однак варто також врахувати той факт, що англійська мова у школі є обов’язковою для вивчення в Україні, тоді як за вивчення української люди беруться більш свідомо та з особистих причин. Зважаючи на це, мотивація одних та інших і, відповідно, інтенсивність навчання теж буде відрізнятись.

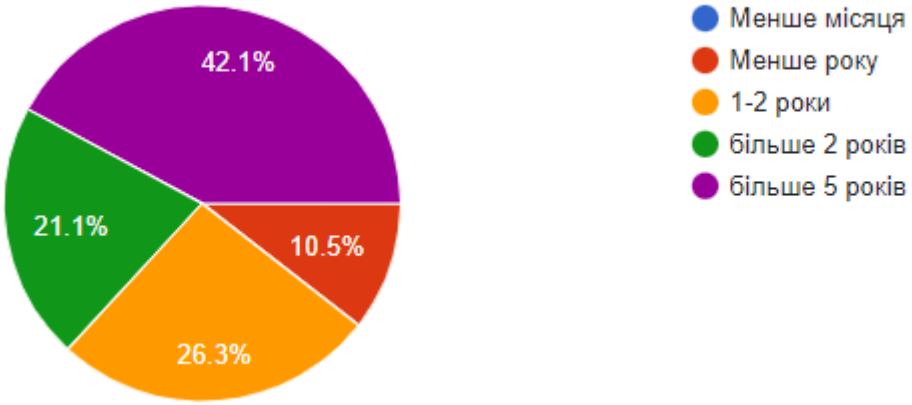

Зображ. 10. тривалість вивчення англ. мови українцями.

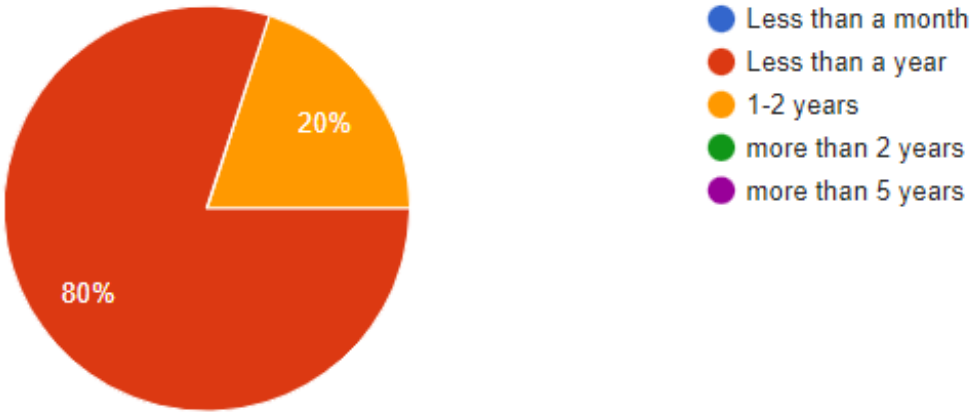

Зображ. 11. тривалість вивчення укр. мови англомовцями.

Така статистика вже може слугувати вагомою підставою для припущення, що результати опитування між цими двома категоріями студентів будуть відрізнятися. Так студенти на різних рівнях володіння мовою та з різною тривалістю вивчення будуть у неоднаковій кількості зустрічатися з міжмовними омонімами. Це припущення підтверджує й опитник: на запитання, чи виникали у них коли-небудь проблеми із «фальшивими друзями перекладача», тільки 10,6% українців відповіли «ніколи» або «дуже рідко» (*див. зображ. 12*); натомість 20% відсотків іноземців обрали варіант «дуже рідко» (*див. зображ. 13*).

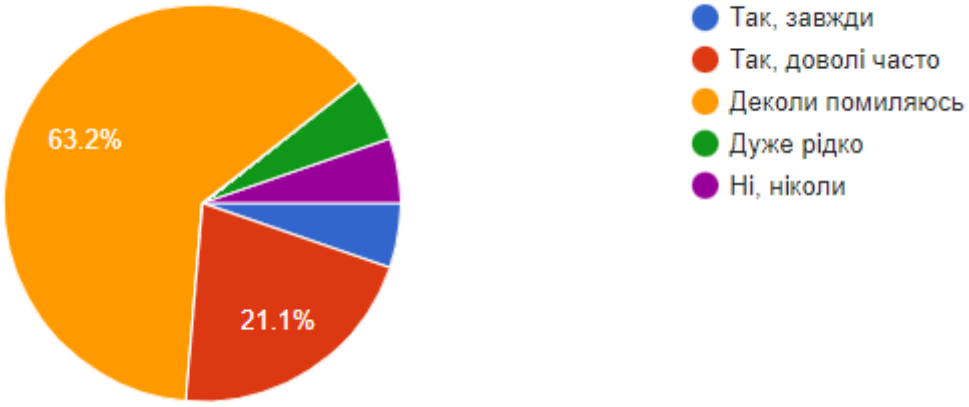

Зображ. 12. Як часто українці помиляються у використанні омонімів.

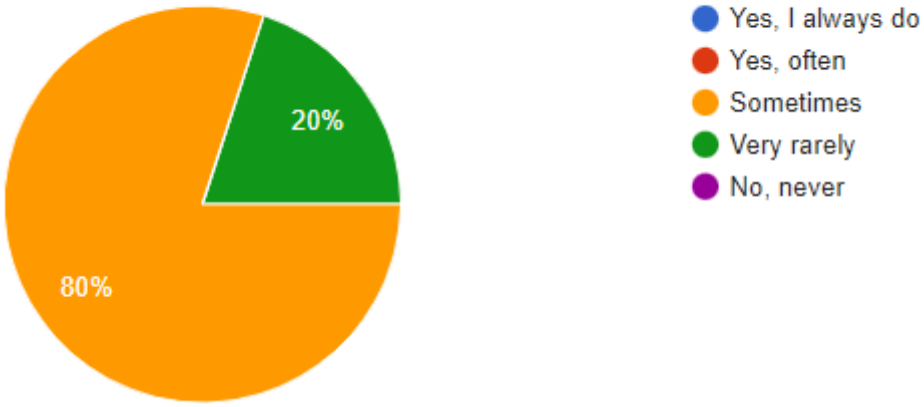

Зображ. 13. Як часто англомовці помиляються у використанні омонімів.

Однак коли людей питали, чи вважають вони, що посібник міжмовних омонімів міг би вирішити цю проблему, то абсолютна більшість (100% іноземців і

95% українців) відповідали «так, цілком», або «швидше так, аніж ні». Також на запитання, яка вправа студентам подобається найбільше, абсолютна більшість вибрала завдання із візуалізацією, знаходження помилок та створення власних асоціацій.

Найважливішою та найбільш вичерпною частиною опитника був розгорнутий відгук від студентів щодо того, що їм найбільше сподобалося у посібнику та що можна було б виправити, вдосконалити та додати. На основі цих відгуків, ми працювали над вдосконаленням його формату та змісту після апробації. Українсько-англійську частину посібника було легше укладати, завдяки добре дослідженій та розгорнутій теорії викладання англійської мови, яку роками напрацьовували дослідники з усього світу. Найбільше довелось допрацьовувати англійсько-українську частину довідника, англомовці дали дуже чіткий та розгорнути відгук, тому зробити це було набагато легше. Серед зауважень студентів були такі як: 1) не до кінця правильне розділення слів на рівні; 2) відсутність відповідей до завдань для самостійного користування посібником; 3) побажання зробити більший акцент на омографах, адже з ними легше помилитися, аніж з омофонами.

За результатами апробації можна зробити висновок, що «Посібник міжмовних омонімів» після деяких редагувань та допрацювань можна використовувати як навчальний посібник для студентів як у межах курсу, так і для самостійного використання.

ВИСНОВКИ

Явище міжмовної омонімії часто ускладнює процес вивчення іноземної мови та її правильне використання. Задля того, аби уникнути помилок слововживання, на базі словника міжмовних омонімів створено «Посібник міжмовних омонімів» для людей, які вивчають українську або англійську мову як іноземну. Задля якісного та ґрунтовного структурування й подання інформації під час викладання іноземної мови, варто, перш за все, ознайомитися та проаналізувати різноманітні педагогічні теорії, теорію підручникотворення та систему підходів і методик викладання.

Комунікативно-орієнтований метод, як один з найбільш успішних та універсальних у сучасному світі, заслуговує особливої уваги та аналізу. Комунікативна, інтенсивна та лінгвокультурологічна методики, які є складовими комунікативно-орієнтованого методу, успішно поєднують в собі різноманітні педагогічні теорії К. Роджерса, Б. Блума, Б. Ф. Скіннера та інших видатних лінгвістів та психологів. Педагогічні підходи не є взаємовиключними та часто використовуються разом задля ефективнішого процесу навчання.

На відміну від широко дослідженої теорії викладання англійської мови, матеріали для викладання української як іноземної не можуть похвалитися таким різноманіттям. Саме для вивчення омонімів між українською та англійською мовою, створено «Посібник міжмовних омонімів». Його метою є полегшити викладачеві процес викладання однієї з цих мов як іноземної та забезпечити студента цікавими матеріалами задля продуктивного навчання.

Спосіб укладання посібника бере за основу описаний вище комунікативно-орієнтований метод, особливий акцент роблячи на комунікативній та інтенсивній методиках, а також класичні педагогічні теорії, зокрема таксономію Б. Блума, теорію оперантного обумовлення Ф. Скіннера, а саме її втілення у гейміфікації.

Посібник складається з двох частин: українсько-англійської, із завданнями для студентів-українців, які вивчають англійську, та англо-української, створеної

для англомовців, які вивчають українську. Він побудований за принципом «ознайомлення – вивчення – відпрацювання»; підібрано вправи до кожної з цих частин: завдання на встановлення відповідності, кросворди та вправи з візуалізацією – для ознайомлення; завдання на переклад слів та знаходження помилок – для запам’ятовування; вправи на створення власних асоціацій, перекладу речень та заповнення пропусків – для відпрацювання. Завдання поділені та передбачають варіювання за рівнями, їх варто виконувати у фіксованій послідовності, адже це забезпечить послідовне та гармонійне вивчення лексики.

Посібник рекомендовано як для самостійного використання, так і в межах мовних курсів, але його не варто використовувати як основний ресурс для вивчення однієї з цих мов.

ЛІТЕРАТУРА

1. Білан Н. *Пріоритети сучасної філології: теорія і практика* // Проблема фальшивих друзів перекладача на матеріалі українсько-німецької економічної термінології; Ужгород, 2017.

2. Мочалова Н. *Падагогічне колесо Алана Керрінгтона – як викладачам деталізувати освітні цілі та підібрати ефективні технології навчання* [Електронний ресурс]. − Режим доступу: http://gohigher.org/poster .

3. Озерний Д. *Багато методів навчання іноземних мов – комбінуйте їх, 2018.* [Електронний ресурс]. − Режим доступу: https://nus.org.ua/view/bagato-metodiv-navchannya-inozemnyh-mov-kombinujte-yih/ .

4. Певна С. *Основні підходи до викладання англійської мови //* Освіта та педагогічна наука № 2 (157), 2013. [Електронний ресурс]. − Режим доступу: http://pedagogicaljournal.luguniv.edu.ua/archive/2013/N2/articles/6/Pevna_ua.pdf .

5. Редько В. *Конструювання змісту шкільних підручників з іноземних мов: теорія і практика.* – Київ: Педагогічна думка, 2017.

6. Савчак І. *Лінгвокультурологічний підхід до навчання іноземної мови фахівців з міжнародних відносин*. // *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка*, 2016. [Електронний ресурс]. − Режим доступу: http://nzp.tnpu.edu.ua/article/view/93923

7. Шандрук С. *Будуємо нову Україну // Концептуальні основи професійної підготовки вчителів у США.* [Електронний ресурс]. − Режим доступу: *https://core.ac.uk/download/pdf/149243455.pdf .*

8. Ягупов В. *Педагогіка: Навчальний посібник*. Київ: Либідь, 2002.

9. Cannella G. S. *Individual constructivist teacher education: Teachers as empowered learners // Teacher Education Quarterly*, 1994.

10. Krathwohl D. *A revision of Bloom`s Taxonomy: An overview // THEORY INTO PRACTICE*, Volume 1, Number 1, 2002.

11. Kroll L. *Practicing what we preach: Constructivism in a teacher education program // Action In Teacher Education,* 1996.

12. Riddell D. *Teach English as a Foreign Language.* Fourth Edition, London: Teaching Yourself, 2014, p. 230.

13. Rogers C. *Client-centered Therapy: Its Current Practice Implications and Theory*. [Online resource]: https://pdfweek.com/downloads/client%20centered%20therapy%20its%20current%20practice%20implications%20and%20theory%20carl%20r%20rogers%20pdf .

14. Skinner B. F. *The Behavior of Organisms: An Experimental Analysis*, 1938 New York: Appleton-Century-Crofts. [Online resource]: http://s-f-walker.org.uk/pubsebooks/pdfs/The%20Behavior%20of%20Organisms%20-%20BF%20Skinner.pdf .

15. Watson J. B. *Psychology as a Behaviorist Views It.* [Online resource]: https://pure.mpg.de/rest/items/item_2404108/component/file_2404107/content .

ДОДАТКИ

ENGLISH-UKRAINIAN INTERLINGUAL HOMONYMS

Workbook

АНГЛІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКІ МІЖМНОВНІ ОМОНІМИ

Посібник

INTRODUCTION

The Workbook of Ukrainian-English Interlingual Homonyms was created for the purpose of thorough and effective learning of homonymous vocabulary during the study of Ukrainian and/or English as foreign languages, as well as using it for courses in translation studies and translation practice.

The workbook consists of two parts: Ukrainian-English, which contains tasks for Ukrainian-speakers studying English, and English-Ukrainian, created for English-speakers, respectively.

All vocabulary used in this guide (*see vocabulary list at the end*) is divided by language proficiency levels (A1-C2), according to the Common European Framework of Reference (CEFR), and used in the tasks of the respective level, which provides easy, comfortable and consistent learning of homonymous words.

Thus, for each level of proficiency a separate section was created to provide learners with different types of tasks, utilizing by the scheme "familiarization - studying - practicing", which allows you to master vocabulary, arranged in sequence from *easiest* (introducing the vocabulary, matching words and their translation, visual associations etc.) to *hardest* (correcting mistakes in texts, giving definitions to the words, translating etc.).

We wish you good luck and inspiration in learning new knowledge!

From the author

A1

VOCABULARY	
БІСКВІТ	SPONGE CAKE (n.)
КІТ	CAT (n.)
МОРЕ	SEA (n.)
СОН	DREAM (n.)
СПІК	BAKED (v. past. f.)
СВІТ	WORLD (n.)
СІМ	SEVEN (nr.)
ВІК	AGE (n.)

бісквіт	**≠**	**biscuit**
кіт	**≠**	**kit**
море	**≠**	**more**
сон	**≠**	**son**
спік	**≠**	**speak**
світ	**≠**	**sweat**
сім	**≠**	**seem**
вік	**≠**	**week**

Task 1

Find a pair of 'false friends'.

Week	**Бісквіт**
Biscuit	**Вік**
Book	**Бук**
More	**Світ**
Sweet	**Море**
Speak	**Спік**
Seem	**Кіт**
Kit	**Сім**

Хей! Поглянь та запам'ятай!

My *son* is having a good *сон*.

Task 2

Translate the following words into Ukrainian.

БІСКВІТ ➜

КІТ ➜

МОРЕ ➜

СОН ➜

СПІК ➜

СВІТ ➜

ВІК ➜

Task 3

What 'false friends' can you see in the pictures?

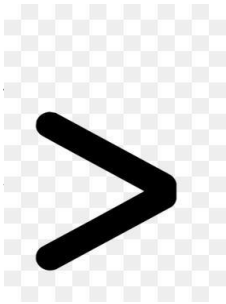

more

море

Task 4

Fill in the gaps.

Море	**бісквіт**	**кіт**	**спік**	**світ**	**вік**	~~**сон**~~

1. У мене був поганий сон сьогодні.

2. Ми хочемо їхати на _____ .

3. Моя сестра любить їсти _____ .

4. На дивані сидить великий сірий _____ .

5. Наш тато _____ торт на свято.

6. Наш _____ дуже великий.

7. _____ живи – вік учись.

Task 5

Find mistakes.

СОН ➜ SON

СІМ ➜ SEVEN

ВІК ➜ AGE

БІСКВІТ ➜ COOKIE

КІТ ➜ КІТ

СПІК ➜ BAKED

A2

VOCABULARY

АРТИСТ	PERFORMER (n.)
ВІОЛОНЧЕЛЬ	CELLO (n.)
ВІЛ	OX (n.)
КВАРТИРА	FLAT (n.)
МАГАЗИН	SHOP (n.)
МАРКА	POST STAMP (n.)
РЕЦЕПТ	RECEPIE (n.)
РІЧ	THING (n.)
СТІЛ	TABLE (n.)

артист	≠	**artist**
віолончель	≠	**violin**
віл	≠	**will**
квартира	≠	**quarter**
магазин	≠	**magazine**
марка	≠	**mark**
рецепт	≠	**recipe**
річ	≠	**rich**
стіл	≠	**steal**

Хей! Поглянь та запам'ятай!

Somebody always *steal*s this *стіл*!

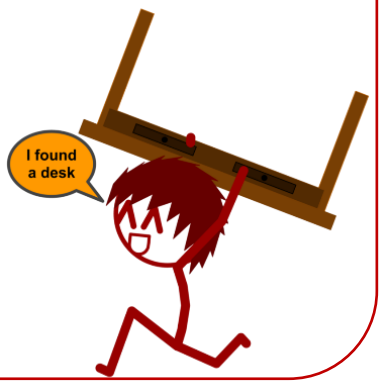

Хей! Поглянь та запам'ятай!

You can find this magazine in магазин.

Task 1

Find the following words:

Артист віолончель віл квартира магазин

марка рецепт річ ~~стіл~~

В	Р	О	С	Ш	К	І	И	Й	В
М	Ф	И	Х	С	А	Х	М	Ш	І
А	Р	Т	И	С	Т	В	Л	Ї	О
Р	М	Я	Ч	С	М	І	Т	Ь	Л
К	Я	Ю	Л	Ї	М	Л	Л	Х	О
А	В	Б	Ю	Е	А	Ф	Ь	Ч	Н
Е	Р	А	К	І	Г	К	Р	У	Ч
Ф	Е	В	Р	І	А	К	І	Л	Е
П	Ц	Р	Д	Т	З	П	Ч	Р	Л
З	Е	Є	Д	Т	И	І	В	И	Ь
В	П	У	О	С	Н	Р	З	Я	Ї
Н	Т	Ш	Щ	О	Є	Ь	А	С	Д

Хей! Поглянь та запам'ятай!

Only *rich* people have this *річ*.

Task 2

Translate the following words.

РІЧ ➜

СТІЛ ➜

МАГАЗИН ➜

МАРКА ➜

АРТИСТ ➜

КВАРТИРА ➜

ВІОЛОНЧЕЛЬ ➜

Task 3

What 'false friends' can you see in the pictures?

Task 4

Translate the sentences.

1. На моїй вулиці є великий магазин з квітами.
2. У нас нова квартира!
3. Микола Береза – мій улюблений артист.
4. На кухні стоїть новий стіл.
5. Віолончель – мій улюблений музичний інструмент.

Хей! Поглянь та запам'ятай!

It`s *віл* on a *wheel*!

Task 5

Choose a correct word and put it into gaps.

рецепт	**річ**	**стіл**	~~**марка**~~	**кіт**	**артист**	**віолончель**

1. Тобі потрібна __**марка**_____ щоб надіслати лист.
2. У тебе є _____ зеленого борщу?
3. Ця ____ дуже стара, вона належить моїй бабусі.
4. _____ один з моїх улюблених інструментів.
5. На дивані сидить великий пухнастий ____ .
6. Я думаю, що _____ - це дуже складна професія!
7. На кухні стоїть великий буковий _____ .

B1

VOCABULARY

ДАТА	DATE (n.)
ІНТЕЛІГЕНТНИЙ	INTELLECTUAL (adj.)
КОТЕДЖ	LODGE (n.)
ЛЕТ	FLIGHT (n.)
МІСТ	BRIDGE (n.)
НОВЕЛА	SHORT STORY (n.)
ПІЧ	OVEN (n.)

дата	≠	data
інтелігентний	≠	intelligent
котедж	≠	cottage
лет	≠	let
міст	≠	mist
новела	≠	novel
піч	≠	peach

Task 1

Яких «фальшивих друзів» ви бачите на картинках?

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Task 2

Перекладіть слова.

NOVEL ➜

НОВЕЛА ➜

LODGE ➜

PEACH ➜

OVEN ➜

DATA ➜

ІНТЕЛІГЕНТНИЙ ➜

ЛЕТ ➜

Хей! Поглянь та запам'ятай!

I roast peaches in піч.

Task 3

Вставте слова у пропуски. Використайте правильну граматичну форму.

дата	котедж	піч	новела	інтелігентний	міст

1. Влітку ми поїдемо на пляж та будемо жити у розкішному _____ .
2. Її чоловік дуже ввічливий та _____ .
3. Тобі потрібно перейти ____, щоб потрапити до мого дому!
4. На Новий рік ми запікаємо курку у _____ .
5. Він написав свою першу _____ , коли йому було лише п’ятнадцять років.
6. Сьогодні нашому сину чотири роки. Це дуже важлива _____ .

Task 4

Спробуйте дати визначення слову.

ЛЕТ – процес польоту, зазвичай стосується птахів.

ПІЧ –

ІНТЕЛІГЕНТНИЙ –

ДАТА –

КОТЕДЖ –

НОВЕЛА –

Task 5

Спробуйте створити власні асоціації з парами “фальшивих друзів».

Наприклад:

peach ≠ піч

I roast *peach*es in a *піч*

2. intelligent ≠ інтелігентний
3. novel ≠ новела
4. cottage ≠ котедж
5. дата ≠ data

B2

VOCABULARY

ГРИП	FLU (n.)
ДАТА	DATE (n.)
ІНВАЛІД	DISABLED (adj.)
ІНСУЛЬТ	STROKE (n.)
КАБІНЕТ	OFFICE (n.)
МАЙСТЕР	CRAFTSMAN (n.)
МІСТ	BRIDGE (n.)
ПРОСПЕКТ	AVENUE (n.)
СЕРВАНТ	CABINET (n.)
СИМПАТІЯ	FONDNESS (n.)
ФОКУС	TRICK (n.)

грип	≠	**grip**
дата	≠	**data**
інвалід	≠	**invalid**
інсульт	≠	**insult**
кабінет	≠	**cabinet**
майстер	≠	**master**
міст	≠	**mist**
проспект	≠	**prospect**
сервант	≠	**servant**
симпатія	≠	**sympathy**
фокус	≠	**focus**

Task 1

Яких «фальшивих друзів» ви бачите на картинках ?

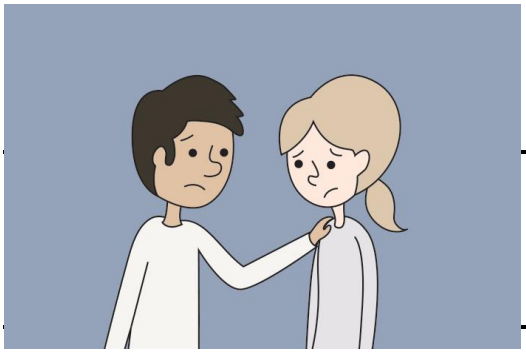

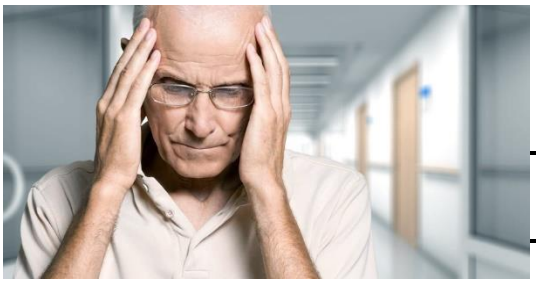

Task 2

Знайдіть помилки.

ГРИП ➜ FLU

ПРОСПЕКТ ➜ AVENUE

DATA ➜ ДАНІ

ІНСУЛЬТ ➜ INSULT

INVALID ➜ НЕЗДАТНИЙ

SERVANT ➜ СЛУГА

SYMPATHY ➜ СИМПАТІЯ

КАБІНЕТ ➜ OFFICE

Task 3

Перекладіть речення використовуючи слова з таблиці.

Sympathy	**Mist**	**Pure**	**Prospect**	**Servant**	**Master**	**Data**

1. Я не можу щиро співчувати їй. Думаю, вона сама винна у своїх проблемах.
2. Її плаття зшите з чистого шовку.
3. У нас немає багато даних щодо цієї теми.
4. Є яка-небудь перспектива у цієї роботи?
5. Він з дуже багатої сім’ї. Кажуть, у них навіть є свої слуги.
6. З правильним підходом до тренування, собака швидко навчиться слухати команди свого власника.
7. Будь обережним! Надворі туман.

Task 4

Спробуйте створити власні асоціації з парами "фальшивих друзів».

Наприклад:

Servant ≠ сервант

The servant is cleaning сервант.

1. cabinet ≠ кабінет
2. sympathy ≠ симпатія
3. master ≠ майстер
4. mist ≠ міст
5. grip ≠ грип
6. data ≠ дата
7. prospect ≠ проспект

Task 5

Спробуйте дати власні визначення словам.

SERVANT –

SYMPATHY –

MAYOR –

ZIP –

INVALID –

PROSPECT –

DATA –

ACTUAL –

C1

VOCABULARY

КАБІНА	BOOTH (n.)
ШКОЛЯР	PUPIL (n.)
ДИМ	SMOKE (n.)
МОРАЛЬ	MORALITY (n.)
РЕПЕТИЦІЯ	REHERSAL (n.)
ВЕЛЬВЕТ	CORDUTOY (n.)

кабіна	≠	**cabin**
школяр	≠	**scholar**
дим	≠	**dim**
мораль	≠	**morale**
репетиція	≠	**repetition**
вельвет	≠	**velvet**

Task 1

Яких «фальшивих друзів» ви бачите на картинках?

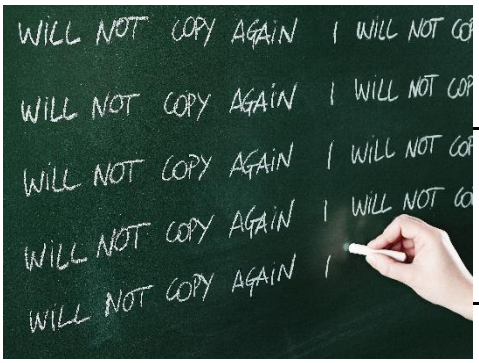

Task 2

Перекладіть слова.

MORALE ➜

DIM ➜

VELVET ➜

CABIN ➜

SCHOLAR ➜

REPETITION ➜

Task 3

Вставте слова у пропуски, використовуючи правильну граматичну форму.

репетиція дим школяр мораль вельвет

1. В Україні _____ йдуть до школи 1-го вересня.

2. _____ від цигарок шкодить вашому здоров'ю.

3. _____ у театрі відбуваються щочетверга о 17:00.

4. На вечірку вона одягнула вишукане плаття з _____ .

5. Будь-яка історія для дітей повинна мати _____ та чіткий висновок.

Task 4

Дайте визначення словам.

Школяр –

Вельвет –

Мораль –

Дим –

Репетиція –

Кабіна –

Task 5

Створіть власні асоціації з парами "фальшивих друзів».

Наприклад:

Dim ≠ дім

The road looks *dim* because of the *дим*.

Repetition ≠ репетиція

Velvet ≠ вельветовий

Scholar ≠ школяр

Morale ≠ мораль

Cabin ≠ кабіна

СПИСОК ЛЕКСИКИ

VOCABULARY LIST

ПОЧАТКОВИЙ РІВЕНЬ (A1)

БІСКВІТ	SPONGE CAKE (n.)
КІТ	CAT (n.)
МОРЕ	SEA (n.)
СОН	DREAM (n.)
СПІК	BAKED (v. past. f.)
СВІТ	WORLD (n.)
СІМ	SEVEN (nr.)
ВІК	AGE (n.)

БАЗОВИЙ РІВЕНЬ (A2)

АРТИСТ	PERFORMER (n.)
ВІОЛОНЧЕЛЬ	CELLO (n.)
ВІЛ	OX (n.)
КВАРТИРА	FLAT (n.)
МАГАЗИН	SHOP (n.)
МАРКА	POST STAMP (n.)
РЕЦЕПТ	RECEPIE (n.)
РІЧ	THING (n.)
СТІЛ	TABLE (n.)

СЕРЕДНІЙ РІВЕНЬ (B1)

ДАТА	DATE (n.)
ІНТЕЛІГЕНТНИЙ	INTELLECTUAL (adj.)
КОТЕДЖ	LODGE (n.)
ЛЕТ	FLIGHT (n.)
МІСТ	BRIDGE (n.)
НОВЕЛА	SHORT STORY (n.)
ПІЧ	OVEN (n.)

ВИСОКИЙ РІВЕНЬ (B2)	
ГРИП	FLU (n.)
ІНВАЛІД	DISABLED (adj.)
ІНСУЛЬТ	STROKE (n.)
КАБІНЕТ	OFFICE (n.)
МАЙСТЕР	CRAFTSMAN (n.)
ПРОСПЕКТ	AVENUE (n.)
СЕРВАНТ	CABINET (n.)
СИМПАТІЯ	FONDNESS (n.)
ФОКУС	TRICK (n.)

ПРОФЕСІЙНИЙ РІВЕНЬ (C1)	
КАБІНА	BOOTH (n.)
ШКОЛЯР	PUPIL (n.)
ДИМ	SMOKE (n.)
МОРАЛЬ	MORALITY (n.)
РЕПЕТИЦІЯ	REHERSAL (n.)
ВЕЛЬВЕТ	CORDUTOY (n.)

ANSWERS TO THIS WORKBOOK ADDED AS A TEACHER`S BOOK.

UKRAINIAN-ENGLISH INTERLINGUAL HOMONYMS

Workbook

УКРАЇНСЬКО-АНГЛІЙСЬКІ МІЖМНОВНІ ОМОНІМИ

Посібник

ВСТУП ДО ПОСІБНИКА

Українсько-англійський та англійсько-український посібник міжмовних омонімів створено з метою ґрунтовного та ефективного опрацювання омонімічної лексики під час вивчення української та англійської мов як іноземних, а також на курсах з перекладознавства та перекладознавчих практиках.

Посібник складається з двох частин: українсько-англійської, яка містить завдання для україномовців, що вивчають англійську мову, та англійсько-української, створеної для англомовців відповідно.

Уся лексика, використана у даному посібнику (*див. список укінці*), поділена за рівнями володіння мови (A1-C2), відповідно до Загальноєвропейського документу *Common European Framework of Reference* (CEFR) та використовується у завданнях відповідного рівня, що забезпечує студентам легке, комфортне та послідовне вивчення омонімічних слів.

Таким чином для кожного рівня володіння створено окремий розділ із різними типами завдань, побудованих за схемою *«ознайомлення – вивчення – відпрацювання»,* що дозволяє послідовно опанувати лексику, оскільки завдання розташовані за послідовністю від *найлегшого* (ознайомлення зі словами, встановлення відповідностей між словом та його перекладом, візуальні асоціації тощо) і до *найважчого* (виправлення помилок вживання омонімів у тексті, подання визначень значення слова, вправи на переклад та ін.).

Бажаємо Вам успіхів та натхнення у вивченні нового!

Від авторки

Умовні позначення

дієсл. – дієслово;

займ. – займенник;

ім. – іменник;

і т.д. – і так далі;

і т. ін. – і таке інше;

напр. – наприклад;

признач. – призначений (-о);

прийм. - прийменник

прикм. – прикметник;

числ. – числівник.

A1

СЛОВНИЧОК	
BEER	ПИВО (ім.)
BISCUIT	ПЕЧИВО (ім.)
BOOK	КНИГА (ім.)
CHEAP	ДЕШЕВИЙ (прикм.)
MORE	БІЛЬШЕ (присл.)
SON	СИН (ім.)
SPEAK	ГОВОРИТИ (дієсл.)
SWEET	СОЛОДКИЙ (прикм.)
WEEK	ТИЖДЕНЬ (ім.)

Task 1

Find a pair of 'false friends'.

Beer	**Бісквіт**
Biscuit	**Вік**
Book	**Сон**
Cheap	**Світ**
More	**Бір**
Son	**Бук**
Speak	**Чіп**
Sweet	**Море**
Week	**Спік**

Hey! Look and memorize!

Мій *son* спить і бачить *сон*.

Task 2

Translate the following words into Ukrainian.

BEER →

BISCUIT →

BOOK →

MORE →

CHEAP →

SON →

SPEAK →

SWEET →

WEEK →

Task 3

What 'false friends' can you see in the pictures?

___бір_____

__beer_____

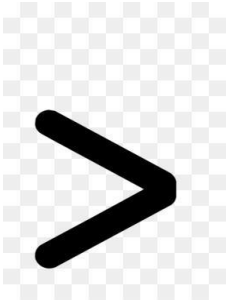

_____

_____

Task 4

Fill in the gaps.

Cheap	**son**	~~**speak**~~	**sweet**	**beer**	**week**	**book**	**biscuits**

1. Do you **speak** French?
2. You put too much sugar in my coffee. Now it`s too _____ .
3. My wife is pregnant. We`re waiting for the birth of our baby ___ .
4. Last ____ it was raining but it`s going to be dry tomorrow.
5. Would you like a pint of _____ ?
6. I read this _____ many years ago. I don`t remember what it is about.
7. This dress must be very _____ . The material is awful.
8. Your granny`s _____ are delicious!

Task 5

Find mistakes.

SON ➜ СИН

WEEK ➜ ТИЖДЕНЬ

CHEAP ➜ ДОРОГИЙ

MAGAZINE ➜ МАГАЗИН

BEER ➜ ПИВО

BUISCUIT ➜ БІСКВІТ

BOOK ➜ КНИЖКА

SPEAK ➜ ГОВОРИТИ

A2

Hey! Look and memorize!

***Still все ще* стоїть!**

СЛОВНИЧОК

ARTIST	ХУДОЖНИК (ім.)
BALLOON	ПОВІТРЯНА КУЛЬКА (ім.)
CUT	РІЗАТИ (дієсл.)
KILL	ВБИВАТИ (дієсл.)
MAGAZINE	ЖУРНАЛ (ім.)
MARK	ОЦІНКА (ім.)
OCCUPATION	ЗАЙНЯТІСТЬ (ім.)
PRINCIPAL	НАЧАЛЬНИК (ім.)
QUARTER	ЧВЕРТЬ (числ.\ім.)
RECEIPT	КВИТАНЦІЯ (ім.)
RICH	БАГАТИЙ (прикм.)
STILL	ВСЕ ЩЕ (присл.)
VIOLIN	СКРИПКА (ім.)
WHEEL	КОЛЕСО (ім.)
WIN	ПЕРЕМАГАТИ (дієсл.)

Hey! Look and memorize!

Win любить *перемагати*.

Task 1

Find the following words:

artist balloon cut kill magazine mark occupation
principal quarter receipt ~~rich~~ still violin wheel win

W	B	R	O	P	M	S	P	Z	Q
M	A	R	T	I	S	T	R	A	U
A	L	O	I	D	C	I	I	B	A
G	L	C	V	C	O	L	N	G	R
A	O	C	I	H	H	L	C	U	T
Z	O	U	O	W	N	K	I	J	E
I	N	P	L	J	L	Q	P	W	R
N	E	A	I	R	T	M	A	R	K
E	Y	T	N	K	I	L	L	U	I
O	W	I	N	P	A	S	D	F	G
H	J	O	R	E	C	E	I	P	T
K	L	N	Z	X	W	H	E	E	L

Task 2

Translate the following words.

RICH ➜

RECEIPT ➜

MAGAZINE ➜

MARK ➜

ARTIST ➜

VIOLIN ➜

Hey! Look and memorize!

Тільки *rich* люди мають цю *річ*.

Task 3

What 'false friends' can you see in the pictures?

Task 4

Translate the sentences.

1. There are a lot of magazines about famous and rich people.

2. She is still one of the best artists I`ve ever seen.

3. We need to cut onions for a salad but we aren`t sure about recipe.

4. It`s quarter past eight and it`s time for dinner.

5. Let`s talk about modern occupation.

6. He gave me balloons for my birthday.

7. Violin is my favorite music instrument.

Hey! Look and memorize!

It`s *win* on a *wheel*!

Task 5

Choose a correct word and put it into gaps.

~~Magazine~~	Rich	Violin	Still	Artist
Mark	Balloon	Quarter	Win	Cut

1. She reads a **magazine** before going to work.

2. Can you play _____ ?

3. My sister asked me to _____ onions for supper.

4. It`s _____ past seven. It`s time to wake up children.

5. _____ people have a lot of money.

6. It`s hokey competition tomorrow. I must _____ !

7. My cousin works as an _____ . He draws amazing paintings.

8. Did you see my _____ ?

9. I can _____ help you with my home task if you need.

10. He failed his test and had bad _____ for it.

B1

СЛОВНИЧОК

BUCKET	ВІДРО (ім.)
CHARACTER	ПЕРСОНАЖ (ім.)
COTTAGE	ХИЖИНА (ім.)
HOLE	ДІРКА (ім.)
INTELLIGENT	РОЗУМНИЙ (прикм.)
KIT	КОМПЛЕКТ (ім.)
LET	ДОЗВОЛЯТИ (дієсл.)
MOSQUITO	КОМАР (ім.)
NOVEL	РОМАН (ім.)
PEACH	ПЕРСИК (ім.)
SCENERY	ПЕЙЗАЖ (ім.)
SEEM	ЗДАВАТИСЯ (дієсл.)
TURKEY	ІНДИЧКА (ім.)

Task 1

What 'false friends' can you see in the pictures?

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Task 2

Translate the following words.

NOVEL ➜

MOSQUITO ➜

ПЕРСОНАЖ ➜

ХИЖИНА ➜

SCENERY ➜

HOLE ➜

ІНДИЧКА ➜

КОМПЛЕКТ ➜

BUCKET ➜

INTELLEGENT ➜

Task 3

Put the correct word into the gaps.

Scenery	intelligent	character	bucket	cottage
seem	peach	kit	novel	

1. The students are hard working, and generally very _____ .
2. She's my favorite _____ in this movie, I can always relate to her.
3. The whole island is mountainous, and is remarkable for its beautiful _____ .
4. You don't _____ to be very happy.
5. The _____ grows well only in the south-west near the border.
6. You lost your tire repair _____ in the trunk.
7. Her first independent _____ was written in 1981.
8. The bedroom in the _____ was chilly with the door to the living room closed.
9. She held the gate as he carried the _____ of water into the stall.

Task 4

Try to give a definition of each word.

INTELLIGENT – one having or showing intelligence, especially of a high level.

NOVEL –

HOLE –

TURKEY –

SCENERY –

LET –

COTTAGE –

CHARACTER –

SEEM –

MOSQUITO –

Task 5

Try to make up your own associations with a pair of "false friends".

Example:

Bucket ≠ букет

А букет in a bucket.

1. peach ≠ піч
2. kit ≠ кіт
3. intelligent ≠ інтелігентний
4. novel ≠ новела
5. cottage ≠ котедж
6. character ≠ характер
7. hole ≠ хол

B2

СЛОВНИЧОК	
ACTUAL	ДІЙСНИЙ (прикм.)
CABINET	СЕРВАНТ (ім.)
DATA	ДАНІ (ім.)
FOCUS	ФОКУСУВАТИ (дієсл.)
GRIP	ХАПАТИ (дієсл.)
INSULT	ЛАЙКА (ім.)
INVALID	НЕДІЙСНИЙ (прикм.)
MASTER	ГОСПОДАР (ім.)
MAYOR	МЕР (ім.)
MIST	ТУМАН (ім.)
MOTORIST	АВТОМОБІЛІСТ (ім.)
PROSPECT	ПЕРСПЕКТИВА (ім.)
PURE	ЧИСТИЙ (прикм.)
SERVANT	ПРИСЛУГА (ім.)
SYMPATHY	СПІВЧУТТЯ (ім.)
ZIP	ЗАСТІБКА (ім.)

Task 1

What 'false friends' can you see in the pictures?

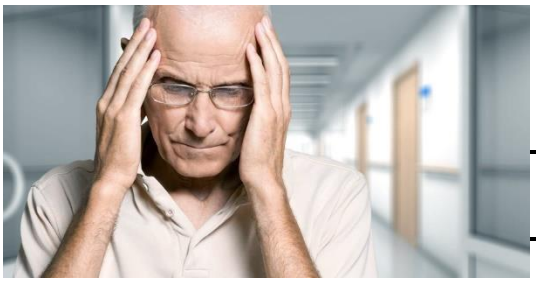

Task 2

Find mistakes.

ZIP ➜ ЗІР

DATA ➜ ДАНІ

INVALID ➜ НЕЗДАТНИЙ

SYMPATHY ➜ СИМПАТІЯ

PURE ➜ ЧИСТИЙ

MAYOR ➜ МЕР

SERVANT ➜ КАБІНЕТ

CABINET ➜ СЕРВАНТ

Task 3

Translate the sentences using the words from the table.

Sympathy	**Mist**	**Pure**	**Prospect**	**Servant**	**Master**	**Data**

1. Я не можу щиро співчувати їй. Думаю, вона сама винна у своїх проблемах.
2. Її плаття зшите з чистого шовку.
3. У нас немає багато даних щодо цієї теми.
4. Є яка-небудь перспектива у цієї роботи?
5. Він з дуже багатої сім’ї. Кажуть, у них навіть є свої слуги.

6. З правильним підходом до тренування, собака швидко навчиться слухати команди свого власника.

7. Будь обережним! Надворі туман.

Task 4

Try to make up your own associations with a pair of "false friends".

Example:

Servant ≠ сервант

The servant is cleaning сервант.

1. cabinet ≠ кабінет
2. sympathy ≠ симпатія
3. master ≠ майстер
4. mist ≠ міст
5. grip ≠ грип
6. pure ≠ пюре
7. prospect ≠ проспект

Task 5

Try to give a definition of each word.

SERVANT –

SYMPATHY –

MAYOR –

ZIP –

INVALID –

PROSPECT –

DATA –

ACTUAL –

C1-C2

СЛОВНИЧОК	
CABIN	КАЮТА (ім.)
SCHOLAR	ВЧЕНИЙ (ім.)
DIM	НЕВИРАЗНИЙ (прикм.)
MORALE	ВПЕВНЕНІСТЬ (ім.)
PATHETIC	ЖАЛІСНИЙ (прикм.)
REPETITION	ПОВТОРЕННЯ (ім.)
VELVET	ОКСАМИТ (ім.)

Task 1

What 'false friends' can you see in the pictures?

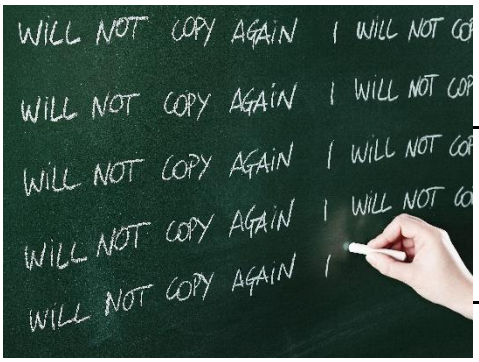

Task 2

Give the correct translation of the words.

MORALE ➜

PATHETIC ➜

DIM ➜

VELVET ➜

CABIN ➜

SCHOLAR ➜

REPETITION ➜

Task 3

Put the words from the table into gaps.

Velvet	**repetition**	**morale**	**scholar**	**pathetic**

1. Nina returned with a dress made of dark purple _____ and satin.

2. There was a _____ expression of sorrow, prayer, and hope in it.

3. Constant _____ makes it easier to learn how to spell a word.

4. As a _____ he devoted his attention almost entirely to Plato, his *Phaedrus* (1868) and *Gorgias* (1871).

5. Setting unrealistic expectations will only result in a lowering of _____ .

Task 4

Give the definition of the following words.

Scholar *(noun)* – a specialist in a particular branch of study, especially the humanities.

Dim *(adj.)* –

Morale *(noun)* –

Pathetic *(adj.)* –

Repetition *(noun)* –

Velvet *(noun)* –

Task 5

Try to make up your own associations with a pair of "false friends".

Example:

Dim ≠ дім

This *дім* looks dim because of the fog.

Repetition ≠ репетиція

Velvet ≠ вельветовий

Pathetic ≠ патетичний

Scholar ≠ школяр

Morale ≠ мораль

Cabin ≠ кабіна

СПИСОК ЛЕКСИКИ

VOCABULARY LIST

*** - багатозначне слово, одне з значень якого може не утворювати пару '*false friends*'**

A1 LEVEL (BEGINNER)

BEER	ПИВО (ім.)
BISCUIT	ПЕЧИВО (ім.)
BOOK	КНИГА (ім.)
CHEAP	ДЕШЕВИЙ (прикм.)
MORE	БІЛЬШЕ (присл.)
SON	СИН (ім.)
SPEAK	ГОВОРИТИ (дієсл.)
SWEET	СОЛОДКИЙ (прикм.)
WEEK	ТИЖДЕНЬ (ім.)

A2 LEVEL (ELEMENTARY)

ARTIST	ХУДОЖНИК (ім.)
BALLOON	ПОВІТРЯНА КУЛЬКА (ім.)
CUT	РІЗАТИ (дієсл.)
KILL	ВБИВАТИ (дієсл.)
MAGAZINE	ЖУРНАЛ (ім.)
MARK	ОЦІНКА (ім.)
OCCUPATION*	ЗАЙНЯТІСТЬ (ім.)
PRINCIPAL	НАЧАЛЬНИК (ім.)
QUARTER	ЧВЕРТЬ (числ.\ім.)
RECEIPT	КВИТАНЦІЯ (ім.)
RICH	БАГАТИЙ (прикм.)
STILL	ВСЕ ЩЕ (присл.)
VIOLIN	СКРИПКА (ім.)
WHEEL	КОЛЕСО (ім.)
WIN	ПЕРЕМАГАТИ (дієсл.)

B1 LEVEL (INTERMEDIATE)

BUCKET	ВІДРО (ім.)
CHARACTER*	ПЕРСОНАЖ (ім.)
COTTAGE	ХИЖИНА (ім.)
HOLE	ДІРКА (ім.)
INTELLIGENT	РОЗУМНИЙ (прикм.)
KIT	КОМПЛЕКТ (ім.)
LET	ДОЗВОЛЯТИ (дієсл.)
MOSQUITO	КОМАР (ім.)
NOVEL	РОМАН (ім.)
PEACH	ПЕРСИК (ім.)
SCENERY	ПЕЙЗАЖ (ім.)
SEEM	ЗДАВАТИСЯ (дієсл.)
TURKEY	ІНДИЧКА (ім.)

B2 LEVEL (UPPER-INTERMEDIATE)

ACTUAL*	ДІЙСНИЙ (прикм.)
CABINET*	СЕРВАНТ (ім.)
DATA	ДАНІ (ім.)
FOCUS*	ФОКУСУВАТИ (дієсл.)
GRIP	ХАПАТИ (дієсл.)
INSULT	ЛАЙКА (ім.)
INVALID	НЕДІЙСНИЙ (прикм.)
MASTER*	ГОСПОДАР (ім.)
MAYOR	МЕР (ім.)
MIST	ТУМАН (ім.)
MOTORIST	АВТОМОБІЛІСТ (ім.)
PROSPECT	ПЕРСПЕКТИВА (ім.)
PURE	ЧИСТИЙ (прикм.)
SERVANT	ПРИСЛУГА (ім.)
SYMPATHY	СПІВЧУТТЯ (ім.)
ZIP	ЗАСТІБКА (ім.)

C1-C2 (ADVANCED)	
CABIN	КАЮТА (ім.)
SCHOLAR*	ВЧЕНИЙ (ім.)
DIM	НЕВИРАЗНИЙ (прикм.)
MORALE	ВПЕВНЕНІСТЬ (ім.)
PATHETIC	ЖАЛІСНИЙ (прикм.)
REPETITION	ПОВТОРЕННЯ (ім.)
VELVET	ОКСАМИТ (ім.)